

Haász dhe Szabó v. Hungarisë - 11327/14 dhe 11613/14 Vendimi 13.10.2015 (Seksioni II)

Faktet – Kërkueset janë dy gra, Zj Haász (kërkuesja e parë) dhe Zj Szabó (kërkuesja e dytë). Pas kthimit nga një ekskursion tek një liqen, ato vendosën të kalonin natën në makinë. Gjatë natës një nëpunës vullnetar i zbatimit të ligjit u vu në dijeni që ishte parë një makinë e dyshimtë. Ai njoftoi një nëpunës policie që nuk ishte me shërbim dhe të dy ata shkuan të kërkonin makinën. Me të vënë re makinën e kërkueseve, ata e parkuan makinën në mënyrë të tërthorte para saj, dhe dolën nga makina dhe filluan të vraponin drejt saj. Kërkuesja e parë, e trembur nga pamja e dy njerëzve me veshje civile që vraponin drejt saj, tentoi t'u ikte me makinë. Nëpunësi i policisë i bëri shenjë makinës duke thirrur "Policia! Ndal!" dhe shtiu në ajër. Pastaj ai shtiu dy herë të tjera drejt makinës, ku e shtëna e dytë ishte shumë afër kokës së kërkueses së dytë. Nëpunësi e uli armën dhe paraqiti ID-në e tij të policisë dhe në këtë moment u bë e qartë që incidenti ishte shkaktuar nga një keqkuptim. Eprori i nëpunësit të policisë, i cili hetoi përdorimin e armës nga nëpunësi, nxori përfundimin që, ndërsa ai nuk kishte qëllim për të rrezikuar jetën e tyre, verimet e tij ishin joprofesionale. Zyra e prokurorisë e ndërpreu hetimin penal duke konstatuar që përdorimi i armës nga nëpunësi i policisë ishte i ligjshëm për shkak të rrezikut që kishte makina duke iu afruar atij dhe duke pranuar deklarin e nëpunësit që ai kishte shtënë pasi ai besoi që jeta e kolegut të tij ishte në rrezik. Në kërkesën e tyre në Gjykatën Europiane, kërkueset u ankuan për shkelje komponentëve lëndorë edhe proceduralë të Nenit 2 të Konventës. Kërkesa e kërkuesit të dytë u deklarua e papranueshme pasi u paraqit jashtë afatit.

Ligji - Neni 2

(a) *Zbatueshmëria* - Fakti që forca e përdorur ndaj kërkueses së parë nuk ishte

vdekjeprurëse nuk përjashton shqyrtimin e ankimeve të saj sipas Nenit 2. Megjithatë nëpunësi i policisë nuk kishte ndërmend ta vriste atë, përdorimi i një arme zjarri duke shtënë drejt saj dhe duke i kaluar plumbi afër kokës së kërkueses së dytë kishte gjeneruar rrezikun e dëmtimit të rëndë ose humbjen e jetës. Kështu, ajo ishte viktimë e sjelljes që, sipas natyrës së saj, e vuri jetën e saj në rrezik dhe këtu zbatohet Neni 2.

(b) *Komponenti lëndor* - Megjithëse aktiviteti policor nuk ishte i para-planifikuar, ky nuk ishte një rast në të cilin nëpunësit e zbatimit të ligjit ishin thirrur për të reaguar në rrethana të paparashikuara të urgjencës, meqenëse i gjithë incidenti kishte ndodhur kryesisht për shkak të sjelljes së vetë nëpunësit të policisë. Në këto rrethana, ndërsa nevoja për të përdorur forcë potencialisht vdekje-prurëse erdhi si rezultat i një serie vendimesh dhe masash të marra nga një nëpunës policie, ato vendime do të rrezikonin përgjegjshmërinë e shtetit në të njëjtën masë si dhe planifikimi dhe kontrolli i operacioneve policore. Nëpunësi i policisë kishte ndërhyrë për të ndaluar makinën e kërkueseve, pasi ai besonte që kishte rrezik që ajo të shtypte kolegun e tij. Megjithatë, pas zbulimit të automjetit, nëpunësit kishin konstatuar që nuk kishte ndonjë shenjë të ndonjë veprimi kriminal. Nuk kishte nevojë për veprim të menjëhershëm, qoftë për të kryer një arrest, apo për të parandaluar kryerjen e një krimi. Duke iu afruar kërkueseve dhe duke bllokuar rrugën e makinës së tyre, nëpunësit nuk i kushtuan vëmendje faktit që asnjë nga personat në makinë nuk kërkohet nga policia apo të përbënte ndonjë rrezik të njohur. Kërkueset nuk mund ta dinin që personat që po i afroreshin makinës së tyre ishin nëpunës të zbatimit të ligjit, meqenëse nëpunësit ishin veshur me rroba civile, nuk kishin distinktiv dhe ishin me një makinë civile. Afrimi tek makina pa ndonjë identifikim të dukshëm dhe krijimi i një mjedisi rreziku duke bllokuar rrugën e makinës kishte sjellë si rezultat kundërveprimin e paparashikueshëm nga ata që ishin brenda makinës. Përveç kësaj, sjellja e të dy nëpunësve të policisë ishte pa asnjë udhëzim apo mbikëqyrje nga ndonjë nëpunës epror. Përfundimisht, sjelljet e nëpunësve të policisë para të shtënave nuk ishin të arsyeshme në dritën e informacionit të marrë në lidhje me natyrën e kërcënimit faktik dhe nuk ishin kryer në një mënyrë të tillë që të minimizohet rreziku i ngjarjeve që sollën një situatë të kërcënimit të jetës, e cila kulmoi me përdorimin e armëve të zjarrit.

Përfundim: shkelje (unanimisht).

(c) *Komponenti procedural* - Vlerësimi i ngjarjeve nga autoritetet e brendshme - i cili nuk përfshin ndonjë konstatim gjyqësor - ishte kufizuar në shqyrtimin nëse nëpunësit e policisë kishin kryer ndonjë vepër penale nëpërmjet të shtënave të kritikuara, pa e shqyrtuar këtë në një kontekst më të gjerë të incidentit apo të ngjarjeve që sollën atë. Veçanërisht, nuk ka patur shqyrtim të mënyrës në të cilën ishte kryer operacioni për të gjurmuar dhe ndaluar kërkueset dhe të efektit që ai kishte për domosdoshmërinë e përdorimit të një arme zjarri. Kështu ka patur mungesë të hetimit të plotë dhe të efektshëm në lidhje me nevojën e përdorimit të forcës potencialisht vdekje-prurëse.

Përfundimi: shkelje (unanimisht).

Neni 41: 15 000 EURO për kërkuesen e parë në lidhje me dëmin jo-financiar; pretendimi në lidhje me dëmin financiar rrëzohet.